

Grindsted Kirke

Søndag d. 7. april 2019 kl. 11.00

Steen Frøjk Søvnald

Prædiken til Mariaæ bebudelses dag, Luk 1,26-38. 1. tekstrække

Salmer

DDS 749: I østen stiger solen op

Hvor i himlen er Gud?

DDS 73: Vi synger med Maria

DDS 71: Nu kom der bud fra englekor

Altergang DDS 470: Lad os bryde brødet sammen ved hans bord

DDS 108: Lovet være du, Jesus Krist

DDS 208: Skriv dig, Jesus, på mit hjerte

DDS 172: Se, vi går op til Jerusalem

Tekstlæsninger

GT-læsning: Es 7,10-14

Herren talte på ny til Akaz: »Bed om et tegn fra Herren din Gud, nede fra dødsriget eller oppe fra det høje.« Akaz svarede: »Jeg vil ikke bede om noget tegn, for jeg vil

ikke udæske Herren.« Da sagde Esajas: »Hør nu, Davids hus. Er det ikke nok, at I er mennesker til besvær? Skal I også besvære min Gud? Men Herren vil selv give jer et tegn: Se, den unge kvinde skal blive med barn og føde en søn, og hun skal give ham navnet Immanuel.«

Epistel: 1 Joh 1,1-3

Det, som var fra begyndelsen, det, som vi har hørt, det, som vi har set med vore øjne, det, som vi betragtede og vore hænder rørte ved: livets ord og livet blev åbenbaret, og vi har set det og vidner om det og forkynder jer det evige liv, som var hos Faderen og blev åbenbaret for os – det, som vi har set og hørt, forkynder vi også for jer, for at også I kan have fællesskab med os; og vort fællesskab er med Faderen og med hans søn, Jesus Kristus.

Prædiketekst: Luk 1,26-38

Da Elisabeth var i sjette måned, blev englen Gabriel sendt fra Gud til en by i Galilæa, der hedder Nazaret, til en jomfru, der var forlovet med en mand, som hed Josef og var af Davids hus. Jomfruens navn var Maria. Og englen kom ind til hende og hilste hende med ordene: »Herren er med dig, du benådede!« Hun blev forfærdet over de ord og spurgte sig selv, hvad denne hilsen skulle betyde. Da sagde englen til hende: »Frygt ikke, Maria! For du har fundet nåde for Gud. Se, du skal blive med barn og føde en søn, og du skal give ham navnet Jesus. Han skal blive stor og kaldes den Højestes søn, og Gud Herren skal give ham hans fader Davids trone; han skal være konge over Jakobs hus til evig tid, og der skal ikke være ende på hans rige.« Maria sagde til englen: »Hvordan skal det gå til? Jeg har jo aldrig været sammen med en mand.« Englen svarede hende: »Helligånden skal komme over dig, og den Højestes kraft skal overskygge dig. Derfor skal det barn, der bliver født, også kaldes helligt, Guds søn. Også din slægtning Elisabeth har undfanget en søn, nu i sin alderdom. Hun, om hvem man siger, at hun er ufrugtbar, er i sjette måned; thi intet er umuligt

for Gud.« Da sagde Maria: »Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!« Så forlod englen hende.

PRÆDIKEN

”Hvor i himlen er Gud?”, sang kirkeskolebørnene. ”Hvordan ser han ud, har han skæg og hår på hovedet?” Masser af spørgsmål, som kan være svære eller umulige at svare på, men som vi alle stiller ind imellem. Særligt i kirkeskolebørnenes alder, men egentlig er det rigtig godt at bevare deres nysgerrighed og videbegærlighed hele livet.

”Hvor er Gud? Hvem er Gud? Hvad vil Gud os?”

Vi kan også sige som i sangen, at det gør ikke noget, hvis vi ikke får svar på alle spørgsmål, når bare vi fik ”tro, håb og kærlighed og hele jordens herlighed, og vi fik glæde midt i sorgen og lyset af i morgen.” Jeg synes, det udtrykker så fint, hvad vi får af Gud.

Det ligger alt sammen også rigtig godt i tråd med dagens evangelium og Mariæ bebudelses dag. Vi kan godt svare på spørgsmålet: Hvor er Gud? Mariæ bebudelse betyder, at han er på jorden. Han er blevet menneske. Jamen, er det ikke det, der sker i julen, kan vi spørge. Jo, det er rigtigt, men vi kan også fejre det her ved Mariæ bebudelse, for et menneske bliver til allerede ved undfangelsen. Denne respekt for menneskelivet fra undfangelsen kan ikke udtrykkes tydeligere end det, vi hører i dag, at den Almægtige og store Gud selv lod sig undfange og forbinde sig med mennesket i Marias livmoder. Det er en svimlende tanke, at Gud, som er skaber af himmel og jord, mennesker og dyr, stjerner og galakser, nu blev et foster og skulle fødes på jorden. Hvem kan forstå det med sin fornuft? Sådan udtrykte Gud og virkeliggjorde, at han vil mennesker og elsker mennesker. Vi læser i Joh 3,16, også kaldet ”den lille Bibel”: *Således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne søn, for*

at enhver, som tror på ham, ikke skal fortages, men have evigt liv. Gud elskede verden således, så højt.

Vi skal se nærmere på Maria, for hun er en af hovedpersonerne i evangeliet, sammen med englen. Og så alligevel – hun er på sin vis en biperson. Da vi forberedte dramaet over evangeliet, blev ”Maria” helt skuffet over, at hun ikke havde flere replikker. To korte sætninger – som alligevel rummer meget.

Maria var en helt almindelig, ung pige i Israel. Hun kan sagtens have været blot 13-14 år, for det var almindeligt på den tid, at man blev forlovet så tidligt. Hun boede i Nazaret, en by i et område, man i vore dage ville rubricere som ”den rådne banan”, ”udkants-Israel”. ”Kan noget godt komme fra Nazaret?”, blev der sagt til Jesus på et tidspunkt. Maria var heller ikke noget særligt, og det er der en stærk pointe i.

Hvorfor kommer englen ikke til de store og fornemme på kongeslottet? Fordi Gud udvælger det ringe og ubetydelige og på den måde viser, at man ikke skal være en konge eller en vinder for at have med Gud at gøre. Gud er hos den ringe, som vi læser i Marias lovsang, som man kan høre næste år på denne søndag: *[Gud] har styrtet de mægtige fra tronen, og han har ophøjet de ringe; sultende har han mættet med gode gaver, og rige har han sendt tomhændet bort. Han har taget sig af sin tjener Israel og husker på sin barmhjertighed.* Gud var hos Maria under sin graviditet, selv om hun helt sikkert har mødt mange skulende blikke og kritik for sit udsvævende liv. Gud vil være hos den enlige mor, hos skilsmissefaren, der kæmper for at holde hverdagen kørende, hos barnet, der kæmper med sit selvværd, hos den syge, der får endnu en nedslående besked om sin tilstand, hos dem, der sørger over at have mistet en af deres kære. Sådan er Gud, og det er tit, at vi i de vanskelige situationer får øjnene op for denne sandhed. Men Esajas fra GT har et stærkt ord til os, nemlig at *Gud bor i det høje og hellige og hos den, der er knust, hvis ånd er nedbøjet, for at oplive den nedbøjede ånd og oplive det knuste hjerte.*

Måske netop derfor "turde" Gud kaste Maria ud i denne store udfordring og opgave, som fik skelsættende betydning for hende resten af livet. Gud ved, at det i sidste ende bliver en erfaring af hans store nåde imod hende, selv om han også ved, at hun senere skal se sin søn dø på korset. Det forstår vi heller ikke, men vi kan godt se med de store briller, at Gud på den måde brugte Maria til noget af det største, han har brugt et menneske til.

Vi sidder her i kirken og kan spejle os i Marias situation. Om vi har prøvet at vente et barn eller ej, så kan vi godt forstå noget af, hvilke følelser der har været på spil i Maria. Og resten af prædikenen vil jeg gerne, at vi sætter os i Marias sted. Det slog mig nemlig stærkt under forberedelsen af prædikenen, at Maria er et spejlbillede på et menneske, og det, Maria får at vide, vil Gud fortælle til hver eneste af os.

Englen begynder med at hilse hende: *Herren er med dig, du benådede!* Og da hun bliver bange, siger han: *Frygt ikke, Maria! For du har fundet nåde for Gud.* Ordet *nåde* bliver sagt to gange. Og lad os bare høre det ind i vores situation. Vi ved ikke, hvad Maria har lavet, da englen kom til hende. Måske har hun stået og vasket tøj, gjort rent eller lige væltet ud af sengen. Vi er kommet i kirke i dag – måske også lige væltet ud af sengen eller styrtet af sted med morgenmaden på bordet endnu. Hvad siger Gud til os? *Herren er med dig, du benådede. Du har fundet nåde for Gud.* Ja, det er sandt. Uanset, hvem vi er, uanset hvad vores fortid er eller hvordan vi regner os selv, så siger Gud til os, at vi er hans benådede. Det betyder, at han vil møde os med tilgivelse og godhed. Det er meget forskelligt, hvad mennesker tænker og føler omkring det at møde Gud, at stå ansigt til ansigt med Gud. Nogle frygter det, andre er ligeglade. Jeg tror, det er hamrende vigtigt, at vi tager ved lære af englens ord til Maria. Gud vil møde os med kærlighed, og at åbne sig for hans kærlighed er skelsættende for et menneske for resten af livet.

Englen fortsætter med at fortælle Maria, at hun *skal blive med barn og føde en søn, og du skal give ham navnet Jesus*. Vi har allerede standset ved underet i Marias liv, men vi vil nu tale om, hvad det betyder for os. Kingo og Grundtvig har godt fat i det i salmen, vi synger efter prædikenen, når der står:

O Herre Jesus, lad din Ånd
mig kraftig overskygge,
bered mit hjerte ved din hånd,
at du deri kan bygge,
at også jeg kan åndelig
undfange dig
og aldrig fra dig rykke!

Læg lige mærke til, hvad vi synger: At jeg kan undfange Jesus – åndeligt, naturligvis – men ikke mindre virkeligt. Det er en af troens dybeste hemmeligheder og virkeligheder, at vi i troen bliver forenede med Jesus. I nadveren får vi et tydeligt tegn på det, og ikke bare et tegn, men selve sagen, som vi beder om i nadverbønnen: ”At vi må blive ét i dig, ligesom du er ét med Faderen”. Eller som i epistelen: *Vort fællesskab er med Faderen og med hans søn, Jesus Kristus*.

Nu fortsætter englen med at tale om Jesus: *Han skal blive stor og kaldes den Højstes søn... han skal være konge... der skal ikke være ende på hans rige*. Tænk, som kommende mor at få sådan en besked. Det kan godt være, vi tænker stort om vores børn – forhåbentlig, da – men sådanne ord tager de færreste af os i munden. Det gælder Jesus, og det gælder også Jesus for os. Han skal blive stor i vores liv. Han skal være konge for evigt. Jo større Jesus bliver for os, jo bedre. Det kan godt indebære, at vi selv bliver mindre, som Johannes Døberen sagde: *Han skal blive større, jeg skal blive mindre*. Det gør ikke noget, for når Jesus bliver større i vores liv,

så bliver nåden større, så bliver glæden større, så kommer vi derhen, hvor vi er skabt til at være, nemlig små mennesker i Guds store hånd.

Hvordan skal det gå til, spørger Maria. Som hun ser det, er det umuligt. De menneskelige betingelser er ikke til stede, og sådan kan vi også sige. Hvordan skulle Jesus kunne blive en del af mit liv? Jeg har forspildt min chance. Mit synderegister er for stort, min fortid vidner imod mig, og jeg har prøvet at forbedre mig, men det lykkes ikke for mig. Jeg er slet ikke from nok til, at Jesus skulle have med mig at gøre. Se, sådan en tale har Gud hørt før. Maria var ikke den første. Esajas, som vi hørte om fra alteret, sagde til Gud: *Ve mig, det er ude med mig, for jeg er en mand med urene læber*. Men det lyder til ham: *Se, den unge kvinde skal blive med barn og føde en søn*. Allerede 7-800 år før Jesu fødsel høres dette løfte fra Gud, som bliver til virkelighed med Jesus. Og vi gentager det stadig: *Hvordan skal det gå til?* Og svaret lyder som dengang: *Intet er umuligt for Gud*. Han kan og vil have med lige præcis dig og mig at gøre, og han elskede os til døden for at vise os det. I Romerbrevet kan vi læse: *Gud viser sin kærlighed til os, ved at Kristus døde for os, mens vi endnu var syndere*. Mens vi endnu er syndere, tager Gud vores synder og lægger dem på Jesus, så han bærer dem for os og bærer straffen for os. Derfor siger den lille Bibel, at den, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv.

Vi skal slutte med Marias sidste ord. Igen bliver hun et spejlbillede for os. Vi har nu hørt noget om, hvad Gud har af planer for os. Han ønsker at vise os sin nåde, han ønsker at undfange Jesus i os, give os troen på ham og gøre ham stor i vores liv, så vi følger ham og lader os lede af hans ord. Han ønsker at rive os ud af fortabelsen og give os evigt liv.

Kan vi også spejle os i Marias sidste ord? *Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!*

Hendes reaktion åbnede for det, børnene sang i omkvædet: Vi fik tro, håb og kærlighed og hele jordens herlighed, og vi glæde midt i sorgen, og lyset af i morgen.
Amen!